

Nr 542

Av herr **Pettersson** i Dahl m. fl., om åtgärder för samverkan på arbetsmarknaden i syfte att säkra en lugn utveckling av samhällsekonomin.

Kännetecknande för vårt lands ekonomiska läge är den fortsatta expansionen inom den s. k. offentliga sektorn. Som en konsekvens av dessa tendenser har den allmänna varuskatten och diskontohöjningen nu senast genomförts. Vi har för vår del med skärpa vänt oss mot dessa åtgärder, därför att vi anser att den enda vägen för att utan farliga biverkningar skapa balans i samhällsekonomin i nuvarande läge vore att så långt möjligt genomföra besparingar.

Faran med den nu förda politiken är att den ur konjunkturpolitisk synpunkt blir alltför ensidig. Man har genom skilda åtgärder sökt gardera sig mot ett ökat inflationstryck från efterfrågesidan men har i stor utsträckning glömt bort att förstärka skyddet på kostnadssidan. Ändå framstår en kostnadsinflation i dagens läge som synnerligen farlig. Den skulle bland annat äventyra vårt näringslivs konkurrenskraft på den internationella marknaden.

Förutsättningen för en fortsatt välståndsutveckling och för genomförande av angelägna reformer på eftersatta områden är nu en ökad produktion inom näringslivet. Det höga kostnadsläge, som vårt näringsliv redan har att räkna med som en realitet, är en av de betydelsefullaste faktorerna vid bedömningen av vårt näringslivs framtidsutsikter. En fortsatt rationalisering är vårt näringslivs främsta vapen i kampen mot de ökade kostnaderna. Men för att denna kamp skall ha någon utsikt att bedrivas med framgång, måste samhällsekonomin präglas av största möjliga stabilitet. Ur såväl samhällsekonomisk som statsfinansiell synpunkt framstår det därför som nödvändigt, att strävandena i nuläget främst inriktas på åtgärder i syfte att skapa erforderlig stabilitet i priser och löner.

Det anmärkningsvärda i detta sammanhang är att inte lönerörelsernas nyckelroll klarare betonats i den aktuella debatten. I den preliminära nationalbudgeten för år 1960 framhålles bland annat följande: »Vad för övrigt gäller den lönenivå som praktiskt kan väntas för 1960, skall här endast påpekas att penninglöneinkomsten per timme nu vid årsskiftet torde ligga drygt en procent över 1959 års genomsnittsnivå, detta tack vare löneglidning och successivt ikraftträdande av de nya avtalen under 1959. Med

fortsatt löneglidning i den takt som erfarenhetsmässigt kan antas gälla vid nuvarande konjunkturförhållanden samt sannolik omflyttningsvinst på några tiondels procent blir 1960 års genomsnittliga lönenivå uppskattningsvis 2 ½ à 3 procent högre än 1959 års, även om avtalen skulle prolongeras.» Till detta kommer så resultatet av årets lönerörelser, vilket finansdepartementets ekonomiska avdelning helt naturligt inte har kunnat uppskatta.

Utän att närmare ingå på den aktuella situationen på arbetsmarknaden måste dock den reflexionen göras, att det nuvarande läget kräver största vaksamhet från statsmakternas sida om inte inflationstrycket skall tillåtas bryta igenom. Ur vår synpunkt synes det motiverat med en aktivare insats från statsmakternas sida för att situationen med utsikt till framgång skall kunna bemästras. Mycket talar för att vi nu befinner oss i ett läge då det vore motiverat att arbetsmarknadens parter så långt som möjligt visade moderation i sina krav i förhandlingarna så att på den vägen skapas en så stabil grund som möjligt för utvecklingen under de närmaste åren inom vår samhällsekonomi.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om åtgärder i syfte att skapa sådan samverkan på arbetsmarknaden att underlag kan säkras för en lugn utveckling i vår samhällsekonomi i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 27 januari 1960

Anders Pettersson
i Dahl

Fridolf Jansson
i Benestad

Gunnar Larsson
i Luttra

Erik Larsson
i Norderön

Emil Elmwall
